METROPOOLREGIO
ROTTERDAM DEN HAAG

Westersingel 12
Postbus 21012
3001 AA Rotterdam

Telefoon 088 5445 100

E-mail: informatie@MRDH.nl
Internet: www.mrdh.nl

Bankrekeningnummer:
NL96 BNGH 0285 1651 43

KvK nummer:62288024

M E M O

Aan	De Adviescommissie EV	**CC**	n.v.t.	**Datum**	17 februari 2021
Van	Ingrid den Heeten				
Telefoon	06-51250385	**Onderwerp**	Stand van zaken innovatieprogramma's en verdieping innovatieprogramma Zorgtech		

Inleiding:
Zoals u bekend is, lopen binnen de MRDH een viertal innovatieprogramma's. Het doel van deze innovatieprogramma's is om een impuls te geven aan duurzame innovatie in Zuid-Holland door het stimuleren van ondernemerschap voor maatschappelijke opgaves. De focus van de innovatieprogramma's ligt op het ondersteunen van bedrijven, die op basis van (nieuwe) technologieën, innovatieve producten en systemen ontwikkelen en realiseren. Daarmee dragen de programma's bij aan het versterken van de concurrentiekracht van bedrijven en zorgen voor een toename van werkgelegenheid op alle niveaus. Ook de aansluiting bij onderwijs en arbeidsmarkt bijvoorbeeld door het inzetten of opzetten van fieldlabs[1] wordt door de innovatieprogramma's gestimuleerd. De MRDH werkt in deze programma's samen met de Provincie Zuid-Holland, InnovationQuarter, TNO, Greenport West Holland (Agritech) en Medical Delta (Zorgtech).

Dit 4 lopende programma's zijn:

1. Innovatieprogramma SMITZH (maakindustrie)
2. Innovatieprogramma Energie en Klimaat
3. Innovatieprogramma Zorgtech
4. Innovatieprogramma Agritech

In dit memo lichten wij graag kort de stand van zaken op deze programma's toe. Tijdens de vergadering van de adviescommissie EV geeft de programmamanager van het innovatieprogamma Zorgtech een verdiepende presentatie over dit programma. Met de aankomende voucherronde gericht op het implementeren van technologische oplossingen met als toepassingsgebied het gemeentelijk sociaal domein en het ingezette proces om het programma verder op te schalen, vragen wij uw advies over:

1. Welke rol kunnen gemeenten spelen om nog sterker in te zetten op innovatieprojecten in het sociaal domein. (Denk daarbij aan het zijn van bijv. de eerste afnemer ("launching customer") of proeftuin en/of het beschikbaar stellen van budget voor innovatie).
2. Kent u projecten binnen uw gemeente waar technologie als oplossing voor een 'opgave' in het sociaal domein heeft gewerkt of opgaven waarvoor u technologie als oplossing ziet?

[1] Dit zijn praktijkomgevingen waar ondernemers en kennisinstellingen samenwerken aan bijv. robotisering, sensortechnologie, big data en 3D-printing

Innovatieprogramma SMITZH:
SMITZH is het oudste innovatieprogramma en gestart begin 2018. SMITZH wil de industriële toepassing van Smart Manufacturing in de maakindustrie in Zuid-Holland te versterken. Daartoe werken de samenwerkingspartners samen met zes fieldlabs in de regio. De Zuid-Hollandse maakindustrie heeft veel raakvlakken met de maritieme industrie in Rotterdam, de high tech start ups in Delft en het composietencluster in Den Haag. Het is belangrijk deze potentie te behouden en te vergroten. Inmiddels is al € 57 miljoen geïnvesteerd in de regio waarmee is bijgedragen aan het doel voor 2022: Het uitgroeien van de regio tot een internationale hotspot voor smart manufacturing (slimme maakindustrie). De samenwerking binnen SMITZH heeft het ook mogelijk gemaakt om succesvol subsidie aanvragen in te dienen in de regio (Kansen-voor-West), Nederland (NWO-perspectief) en Europa (Interreg, H2020, SME-Instrument). We zien daarnaast diverse kansen op vervolgprojecten met mogelijk miljoenen euro financiering (European Digital Innovation Hub call, via Digital Europe). Op dit moment wordt een aanvraag hiervoor voorbereid. Inmiddels hebben zich ook al meerdere partijen bij dit programma aangesloten, zoals bijvoorbeeld onderwijsinstellingen en de Koninklijke Metaalunie en zijn er ook steeds meer gemeenten die hun beleid en financiële inzet op dit onderwerp actief aanpassen.

Meerdere aansprekende successen zijn dankzij ontstane samenwerkingen in het SMITZH programma tot stand gekomen:

- Implementatie van (las)robots in het productieproces (zowel technische ontwikkeling als ontwikkeling van opleiding worden binnen SMITZH aangepakt)
- Digitalisering van productie door groep van aanbieders en een groeiend aantal afnemers rond het concept 'Smart Connected Factory'.
- Meerdere sparring groepen van ondernemers bijvoorbeeld op het onderwerp 'servitization'. Servitization is het omvormen van een onderneming waarbij de onderneming hun producten en goederen steeds meer koppelen aan een bepaalde dienstverlening, bijv. door het opzetten van een onderhoudslijn.
- 3D printing (zowel kunststof- als metaalprinten) en de effort om de technologie te ontsluiten voor MKB (kosten, gebruiksgemak).

De filmpjes op https://www.smitzh.nl/cases/ laten deze aansprekende voorbeelden goed zien.

De MRDH bijdrage in dit programma is vooral gericht op het ondersteunen van het programma en het onder de aandacht brengen bij gemeenten. Daarnaast worden vanuit de 'Sterker uit de crisis' gelden projecten ondersteund die bijdragen aan het vergroten van de product- en productiesoevereiniteit. Meer informatie over dit programma is te lezen in bijgaande memo en op https://www.smitzh.nl/.

Innovatieprogramma Energie en Klimaat:
Ontwikkelingen op het gebied van energietransitie, klimaatadaptatie en industriële vergroening vergen inspanningen op grootschalige, duurzame vernieuwing. Daarom is Energie & Klimaat eind 2018 opgezet, een regionaal innovatieprogramma om duurzame innovatie te stimuleren en realiseren. Het programma ondersteunt ondernemers bij het testen en demonstreren van nieuwe technologieën en het marktrijp maken van innovaties door gebruik te maken van de regionale fieldlabinfrastructuur.

Fieldlabs spelen een verbindende rol om bedrijven en kennisinstellingen doelgericht innovatieve producten en technologieën te laten ontwikkelen, testen en implementeren. Het is ook een omgeving waarin mensen deze oplossingen leren toe te passen. Het zijn publiek private samenwerkingsverbanden. Fieldlabs hebben vaak een fysieke faciliteit of infrastructuur, maar kunnen ook virtueel zijn. Fieldlabs zijn rond een thema georganiseerd. Het innovatieprogramma Energie & Klimaat is een samenwerking tussen InnovationQuarter, Provincie Zuid-Holland, TNO en de MRDH.

De MRDH heeft de eerste ronde van dit innovatieprogramma gefinancierd. Met deze financiering zijn in twee jaar tijd 16 innovatieprojecten met 35 MKB'ers op 6 fieldlabs ondersteunt. Deze innovaties konden zonder dit programma niet van de grond komen. Denk bijvoorbeeld aan:

- Grootschalige zon op daken: een lichtgewicht constructie om bedrijfspanden in één keer geschikt te maken voor zonnepanelen.
- Hitteplein: oplossingen voor steden om hittestress en wateroverlast tegen te gaan.

De eerste ronde van dit programma was een succes. Na een evaluatie is daarom dan ook besloten om dit programma op te schalen. Deze tweede ronde wordt gefinancierd door de Provincie Zuid-Holland en is wederom een samenwerking tussen bovengenoemde partijen. Er is gekozen om in te zetten op de volgende thema's:

- Gebouwde omgeving, bijvoorbeeld: bestrating maken van bagger
- Grootschalige opwerk en opslag, bijvoorbeeld: zonnewarmte gebruiken voor het verwarmen van tuinbouwkassen
- Industrie power 2x: elektrische lucht voorverwarming voor industriële branders
- Industrie circulair: chemische recycling van windmolenwieken en plasticafval

Zie https://www.innovationquarter.nl/item/energie-en-klimaat/ voor meer informatie.

Innovatieprogramma Zorgtech:

Binnen Zuid-Holland is de Life Science en Health sector een belangrijke sector met veel potentie, zowel als het gaat om het economische perspectief (werkgelegenheid, economische waarde) als het gaat om de Health kant. Met toonaangevende medisch centra als (EMC en LUMC), de TU Delft en diverse Hogescholen binnen het werkgebied geeft het kansen om binnen onze provincie verder te innoveren op dit thema. Een alsmaar duurder wordende gezondheidszorg vraagt om oplossingen om de zorg ook in de toekomst betaalbaar te houden. Innovatie is daarop een belangrijk antwoord. Daarom is in 2019 het innovatieprogramma Zorgtech van start gegaan. Dit programma is een samenwerking tussen Provincie Zuid-Holland, MRDH, InnovationQuarter, TNO en Medical Delta.

Het programma kent drie sporen waarbij drie doelen worden nagestreefd :

1. Uitvoeren van innovatieprojecten waarmee technologische oplossingen verder worden ontwikkeld en/of de implementatie van technologische oplossingen in de gezondheidszorg verhoogd wordt.
2. Versterken van het zorgtechnologie ecosysteem in Zuid-Holland
3. Opstellen van een regionale visie en roadmap voor zorgtechnologie. Deze visie en roadmap geeft de basis voor een gezamenlijke meerjaren aanpak in Zuid-Holland. Het vervolg van dit programma wordt mede hierop gebaseerd.

In het afgelopen jaar zijn op alle drie de sporen stappen gezet en resultaten behaald.

Uitvoeren van innovatieprojecten:

Binnen het programma zijn vouchers beschikbaar gesteld waarop projectconsortia van ondernemers, zorginstellingen of -partijen en field- of livinglabs zich konden inschrijven. Door in te zetten op "projectconsortia" werd daarmee ook een versterkte samenwerking tussen partijen bereikt en een goede aansluiting tussen de vraag uit de praktijk en de technologische toepassing. Door corona is enige vertraging opgetreden in de planning, maar uiteindelijk zijn er 30 aanvragen ingediend en 10 vouchers toegekend voor een totaalbedrag van € 600.000. Deze vouchers zijn bekostigd vanuit de bijdrage van de MRDH, die in totaal € 900.000 is voor het hele programma.

Daarnaast is in de BCEV van 14 oktober 2020 besloten een extra impuls te geven aan het programma door € 250.000 beschikbaar te stellen voor het ondersteunen van technologische innovaties die specifiek gericht zijn op het gemeentelijk sociaal domein. In het eerste halfjaar van 2021 worden de voorwaarden waaronder deze vouchers beschikbaar gesteld worden verder uitgewerkt. Hierbij werken we graag samen met zoveel mogelijk gemeenten om hiermee goed te kunnen inspelen op de vragen die leven bij gemeenten en daarmee de kans van slagen van deze innovaties te verhogen.

Versterken van het zorgtechnologie ecosysteem in Zuid-Holland

Inmiddels is het zorgtechnologie ecosysteem in de Provincie Zuid-Holland beter en kwantitatief inzichtelijk gemaakt, door het verzamelen van gegevens over alle initiatieven, activiteiten en organisaties op het dit gebied. Daarnaast zijn acties ondernomen om partijen in het veld beter met elkaar te verbinden.

Het opstellen van een regionale visie en roadmap die dient als basis voor het vervolg van het programma

Dit onderdeel is op dit moment opgestart. Verschillende werksessies en gesprekken zijn ingezet en agenda's/programma's op Europees, nationaal en regionaal niveau zijn bij elkaar gebracht. Resultaten worden eind eerste kwartaal verwacht en vormen de basis voor de opschaling van het programma naar een derde fase.

Na afronding van deze drie sporen is de volgende stap in het programma er onder andere op gericht hoe we:

- Het opgezette ecosysteem kunnen bestendigen voor de toekomst
- Het programma verder kunnen opschalen
- Structurele financiering kunnen borgen.

In de adviescommissie wordt een verder verdiepende toelichting gegeven op dit thema.

Innovatieprogramma Agritech:

Het innovatieprogramma Agritech is het nieuwste programma binnen de MRDH. In de bestuurscommissie van 2 december is besloten tot een bijdrage van € 1 miljoen voor dit programma. Dit programma is een samenwerking tussen de provincie Zuid-Holland, MRDH, InnovationQuarter, TNO en Greenport West Holland. Het innovatieprogramma AgriTech richt zich op het behouden en versterken van de internationale koploperpositie van Zuid-Holland op het gebied van tuinbouw en het creëren van een positie op het gebied van de eiwittransitie.

Vanuit het programma wordt de toepassing van technologische oplossingen om op duurzame en concurrerende wijze, veilige en gezonde tuinbouwproducten te produceren voor Nederland en (West-)Europa gestimuleerd. Er wordt daarmee geïnvesteerd in de validatie van technologische oplossingen, zodat deze wereldwijd vermarkt kunnen worden.

Het beoogde effect is de ontwikkeling van toekomstbestendige business modellen, die zich richten op:
- Kwalitatief hoogwaardige tuinbouwproducten
- Duurzame en circulaire productie van tuinbouwproducten
- Vermindering van de spanning op de arbeidsmarkt én ontwikkeling van nieuwe hoogwaardige werkgelegenheid
- Efficiënter omgaan met ruimtebeslag.

Daarnaast wordt in het programma de economische potentie van de eiwittransitie voor Zuid-Holland verkend om strategisch in te kunnen spelen op de snelle ontwikkeling van dit domein. Dit onderzoek resulteert in een concreet voorstel voor de regio.

Op 7 oktober 2020 bent u als commissie om advies gevraagd over dit programma. De adviezen zijn verwerkt in het programmaplan.

Op dit moment zetten we de eerste stappen in het uitvoeren van het programmaplan.